

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Теорія і методика викладання фізичної культури і спорту в освітніх закладах
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра фізичного виховання і спорту
Розробник(и)	Долгова Наталія Олександрівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 32 год. становить контактна робота з викладачем (16 год. лекцій, 16 год. практичних занять), 118 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична культура і спорт"
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з технології наукових досліджень у фізичній культурі та спорті, новітніх ІТ-технології у фізичній культурі та спорті
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатність здійснювати професійно-педагогічну діяльність в освітніх закладах та вмінь приймати рішення й використовувати їх у майбутній професійній діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Теоретичні основи фізкультурно-спортивної роботи фахівця галузі фізичної культури та спорту

Теорія і методика викладання фізичної культури і спорту в освітніх закладах як навчальна дисципліна. Оздоровчі, виховні та освітні завдання фізкультурно-спортивної діяльності. Напрями використання фізкультурно-спортивної діяльності. Поняття «метод», «методичний прийом», їх види. Термінологія галузі фізична культура і спорт. Вибрані нові поняття галузі фізична культура і спорт.

Тема 2 Організація фізкультурно-спортивної діяльності в освітніх закладах

Оздоровча робота у дошкільних навчальних закладах. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в загальноосвітній школі. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в системі професійно-технічної освіти. Фізкультурно-спортивна діяльність у спортивно-оздоровчих таборах. Фізкультурно-спортивна діяльність у системі позадержавної освіти. Застосування фізкультурно-спортивних технологій.

Тема 3 Програмно-нормативне та організаційне забезпечення фізичного виховання учнів старших класів

Законодавче та програмно-нормативне забезпечення процесу фізичного виховання учнів старшого шкільного віку. Завдання фізичного виховання учнів старшого шкільного віку. Організаційні особливості фізичного виховання старшокласників. Вікові особливості фізичного розвитку старшокласників. Особливості методики уроків з фізичної культури. Методика проведення уроків з фізичної культури в старших класах.

Тема 4 Особливості проектування позаурочної роботи старшокласників з фізичного виховання

Організація фізкультурно-спортивної роботи учнівської молоді та забезпечення здорового способу життя. Організація виховної роботи у системі фізичного виховання. Методи формування виховних цінностей через фізичне виховання. Педагогічні стратегії залучення учнів до різноманітних видів спорту та фізичної активності позаурочно. Педагогічні умови організації позакласної роботи з фізичного виховання учнів старших класів.

Тема 5 Організація навчальної діяльності студентів з позиції їх професійно-педагогічної підготовки

Зміст Базової програми з фізичного виховання для закладів вищої освіти I–II, III–IV рівнів акредитації. Особистісно-діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Мотивація як компонент структури навчальної діяльності. Навчальне завдання в структурі навчальної діяльності. Контроль (самоконтроль), оцінка (самооцінка) в структурі навчальної діяльності.

Тема 6 Методика викладання дисциплін з різних видів спорту в ЗВО

Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту. Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту. Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту. Організація внутрішніх вузівських змагань. Особливості формування лекційного курсу, практичного, самостійного заняття. Методологія тестування (педагогічні тести, фізіологічні тести, психологічні тести та оцінка змагальної діяльності).

Тема 7 Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні ЗВО

Організація процесу фізичного виховання студентів з послабленим здоров'ям в закладах вищої освіти. Комплектування підгруп спеціальної медичної групи. Класифікація вправ як засобів фізичного виховання в СМГ. Особливості методики і організації заняття з фізичного виховання у студентів спеціальної медичної групи. Загальні правила розвитку окремих рухових якостей при відхиленнях в стані здоров'я. Особливості методики занять з фізичного виховання студентів з різними захворюваннями.

Тема 8 Інклюзивне фізичне виховання в освітніх закладах. Умови доступності закладів освіти для навчання осіб з інвалідністю

Теорія та методика фізичного виховання в інклюзивних групах із різними нозологіями. Умови доступності закладів освіти для навчання осіб з інвалідністю. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання. Особливості побудови процесу фізичного виховання осіб з вадами інтелекту. Класифікація осіб з вадами інтелекту. Завдання занять спортом з особами з особливими освітніми потребами.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти
РН2	Оцінювати вплив самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.
РН3	Впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 017 Фізична культура і спорт:

ПР1	Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.
ПР4	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
ПР5	Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СН2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
СН3	Здатність працювати в міжнародному контексті.

8. Види навчальних занять

<p>Тема 1. Теоретичні основи фізкультурно-спортивної роботи фахівця галузі фізичної культури та спорту</p>
<p>Лк1 "Теоретичні основи фізкультурно-спортивної роботи фахівця галузі фізичної культури та спорту" (денна)</p> <p>«Теорія і методика викладання фізичної культури і спорту в освітніх закладах» як навчальна дисципліна. Оздоровчі, виховні та освітні завдання фізкультурно-спортивної діяльності. Напрями використання фізкультурно-спортивної діяльності. Поняття «метод», «методичний прийом», їх види. Термінологія галузі фізична культура і спорт. Вибрані нові поняття галузі фізична культура і спорт.</p>
<p>Пр1 "Теоретичні основи фізкультурно-спортивної роботи фахівця галузі фізичної культури та спорту" (денна)</p> <p>Теорія і методика викладання фізичної культури і спорту в освітніх закладах як навчальна дисципліна. Оздоровчі, виховні та освітні завдання фізкультурно-спортивної діяльності. Напрями використання фізкультурно-спортивної діяльності. Поняття «метод», «методичний прийом», їх види. Термінологія галузі фізична культура і спорт. Вибрані нові поняття галузі фізична культура і спорт.</p>
<p>Тема 2. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в освітніх закладах</p>
<p>Лк2 "Організація фізкультурно-спортивної діяльності в освітніх закладах" (денна)</p> <p>Оздоровча робота у дошкільних навчальних закладах. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в загальноосвітній школі. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в системі професійно-технічної освіти. Фізкультурно-спортивна діяльність у спортивно-оздоровчих таборах. Фізкультурно-спортивна діяльність у системі позадержавної освіти. Застосування фізкультурно-спортивних технологій.</p>
<p>Пр2 "Організація фізкультурно-спортивної діяльності в освітніх закладах" (денна)</p> <p>Оздоровча робота у дошкільних навчальних закладах. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в загальноосвітній школі. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в системі професійно-технічної освіти (ПТО). Фізкультурно-спортивна діяльність у спортивно-оздоровчих таборах. Фізкультурно-спортивна діяльність у системі позадержавної освіти. Застосування фізкультурно-спортивних технологій.</p>
<p>Тема 3. Програмно-нормативне та організаційне забезпечення фізичного виховання учнів старших класів</p>
<p>Лк3 "Програмно-нормативне та організаційне забезпечення фізичного виховання учнів старших класів" (денна)</p> <p>Законодавче та програмно-нормативне забезпечення процесу фізичного виховання учнів старшого шкільного віку. Завдання фізичного виховання учнів старшого шкільного віку. Організаційні особливості фізичного виховання старшокласників. Вікові особливості фізичного розвитку старшокласників. Особливості методики уроків з фізичної культури. Методика проведення уроків з фізичної культури в старших класах.</p>

Пр3 "Програмно-нормативне та організаційне забезпечення фізичного виховання учнів старших класів" (денна)

Програмно-нормативне забезпечення процесу фізичного виховання учнів старшого шкільного віку. Завдання фізичного виховання учнів старшого шкільного віку. Організаційні особливості фізичного виховання старшокласників. Вікові особливості фізичного розвитку старшокласників. Особливості методики уроків з фізичної культури. Методика проведення уроків з фізичної культури в старших класах.

Тема 4. Особливості проектування позаурочної роботи старшокласників з фізичного виховання

Лк4 "Особливості проектування позаурочної роботи старшокласників з фізичного виховання" (денна)

Організація фізкультурно-спортивної роботи учнівської молоді та забезпечення здорового способу життя. Організація виховної роботи у системі фізичного виховання. Методи формування виховних цінностей через фізичне виховання. Педагогічні стратегії залучення учнів до різноманітних видів спорту та фізичної активності позаурочно. Педагогічні умови організації позакласної роботи з фізичного виховання учнів старших класів.

Пр4 "Особливості проектування позаурочної роботи старшокласників з фізичного виховання" (денна)

Фізкультурно-спортивна робота учнівської молоді та забезпечення здорового способу життя. Організація виховної роботи у системі фізичного виховання. Методи формування виховних цінностей через фізичне виховання. Педагогічні стратегії залучення учнів до різноманітних видів спорту та фізичної активності позаурочно. Педагогічні умови організації позакласної роботи з фізичного виховання учнів старших класів.

Тема 5. Організація навчальної діяльності студентів з позиції їх професійно-педагогічної підготовки

Лк5 "Організація навчальної діяльності студентів з позиції їх професійно-педагогічної підготовки" (денна)

Зміст Базової програми з фізичного виховання для закладів вищої освіти I–II, III–IV рівнів акредитації. Особистісно-діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Мотивація як компонент структури навчальної діяльності. Навчальне завдання в структурі навчальної діяльності. Контроль (самоконтроль), оцінка (самооцінка) в структурі навчальної діяльності.

Пр5 "Організація навчальної діяльності студентів з позиції їх професійно-педагогічної підготовки" (денна)

Організація навчальної діяльності студентів. Зміст Базової програми з фізичного виховання для закладів вищої освіти I–II, III–IV рівнів акредитації. Особистісно-діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Мотивація як компонент структури навчальної діяльності. Навчальне завдання в структурі навчальної діяльності. Контроль (самоконтроль), оцінка (самооцінка) в структурі навчальної діяльності.

Тема 6. Методика викладання дисциплін з різних видів спорту в ЗВО

Лк6 "Методика викладання дисциплін з різних видів спорту в ЗВО" (денна)

Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту. Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту. Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту. Організація внутрішніх вузівських змагань. Особливості формування лекційного курсу, практичного, самостійного заняття. Методологія тестування (педагогічні тести, фізіологічні тести, психологічні тести та оцінка змагальної діяльності).

Пр6 "Методика викладання дисциплін з різних видів спорту в ЗВО" (денна)

Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту та циклічних видів спорту. Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту. Організація внутрішніх вузівських змагань. Особливості формування лекційного курсу, практичного, самостійного заняття. Методологія тестування (педагогічні тести, фізіологічні тести, психологічні тести та оцінка змагальної діяльності).

Тема 7. Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні ЗВО

Лк7 "Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні ЗВО" (денна)

Організація процесу фізичного виховання студентів з послабленим здоров'ям в закладах вищої освіти. Комплектування підгруп спеціальної медичної групи. Класифікація вправ як засобів фізичного виховання в СМГ. Особливості методики і організації заняття з фізичного виховання у студентів спеціальної медичної групи. Загальні правила розвитку окремих рухових якостей при відхиленнях в стані здоров'я.

Пр7 "Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні" (денна)

Особливості методики і організації заняття з фізичного виховання у студентів спеціальної медичної групи. Організація процесу фізичного виховання студентів з послабленим здоров'ям в закладах вищої освіти. Комплектування підгруп спеціальної медичної групи. Класифікація вправ як засобів фізичного виховання в СМГ. Загальні правила розвитку окремих рухових якостей при відхиленнях в стані здоров'я. Особливості методики занять з фізичного виховання студентів з різними захворюваннями.

Тема 8. Інклюзивне фізичне виховання в освітніх закладах. Умови доступності закладів освіти для навчання осіб з інвалідністю

Лк8 "Інклюзивне фізичне виховання в освітніх закладах. Умови доступності закладів освіти для навчання осіб з інвалідністю" (денна)

Теорія та методика фізичного виховання в інклюзивних групах із різними нозологіями. Умови доступності закладів освіти для навчання осіб з інвалідністю. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання. Особливості побудови процесу фізичного виховання осіб з вадами інтелекту. Класифікація осіб з вадами інтелекту. Завдання занять спортом з особами з особливими освітніми потребами.

Пр8 "Інклюзивне фізичне виховання в освітніх закладах." (денна)

Теорія та методика фізичного виховання в інклюзивних групах із різними нозологіями. Умови доступності закладів освіти для навчання осіб з інвалідністю. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання. Особливості побудови процесу фізичного виховання осіб з вадами інтелекту. Класифікація осіб з вадами інтелекту. Завдання занять спортом з особами з особливими освітніми потребами.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН2	Електронне навчання
МН3	Лекційне навчання
МН4	Практикоорієнтоване навчання
МН5	Самостійне навчання
МН6	Навчання на основі досліджень (RBL)

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел формується під час лекційного, електронного та самостійного навчання. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми формується під час командно-, практико-орієнтованого навчання, навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та наполегливості щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Електронне навчання у системах (Google Meet, MIX.sumdu.edu.ua)
НД3	Інтерактивні лекції
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД5	Виконання практичних завдань
НД6	Пошуково-дослідне завдання

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
------------	---	------------------------------------

Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за засвоєння практичних завдань. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів щодо правильності виконання практичних завдань, виявлення та корекція помилок.
МФО3 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвід навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення ускладнень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими результатами опитування пропонується визначати оцінку як показник навчальної діяльності
МФО4 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Метод ефективної перевірки засвоєння знань із навчальної дисципліни.	В атестаційний тиждень	Зараховується тестування, коли не менше 60% правильних відповідей

МФО5 Дискусії у фокус-групах	Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МФО6 Консультування викладача під час підготовки пошуково-дослідного завдання (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)	Важливим чинником формування професійних якостей майбутніх фахівців є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо. Усні коментарі викладача.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 1 до 10).

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен	До складання іспиту допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навичкиВідповідно до розкладу	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 40 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент - 24 бали
МСО2 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, поточне оцінювання на практичних заняттях. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати власні результати на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали).	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання впливає на оцінку за практичне заняття.

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
2 семестр	100 балів		
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен	40		
	40	24	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	60		
	40	24	Ні
Огляд літератури (2x10)	20	12	Ні

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати протягом навчального року – 100. Під час засвоєння матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів. Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 60: оцінювання поточної роботи (презентацій) (8x5) 40 балів, огляд літератури (анотований список літератури) (2x10) 20 балів. Студент допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 36 балів. Іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Іспит зараховується студенту, якщо він набрав не менше 24 балів з 40. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал із дисципліни не може перевищувати 100 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН5	Спортивні споруди/приміщення: Центр студентського спорту, навчальна кімната з мультимедійним обладнанням

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література

1	Король С. А., Долгова Н. О. Спортивне орієнтування у фізичному вихованні студентів технічних спеціальностей: теоретико-методичний аспект : монографія – Суми : Сумський державний університет, 2020.– 201 с.
2	Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту / Г. П. Грибан.- Житомир: Вид-во «Рута», 2022. – 124 с.
3	Інклюзивна освіта : навч. посіб. / М. А. Порошенко. — Київ : Агентство "Україна", 2019. — 300 с.
4	Сергієнко В. М. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту : навчальний посібник / В. М. Сергієнко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 184 с.
5	Alternative Pedagogy Approaches in Physical Education and Health Education / M. I. Shahril, Guntur, T. T. Yin, L. M. Mustafa // Journal of Higher Education Theory and Practice. — 2023. — Vol. 23, No 6. — P. 47-54.
Допоміжна література	
1	Бігун В. В. До питання оновлення змісту форм та методів підготовки майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання та спорту України до умов сьогодення: тренди, інноваційні технології / В. В. Бігун, М. С. Буренко, В. А. Бабаліч // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 310-324.
2	Бойко Ю. С. Інтеграція новітніх методик викладання фізичного виховання в закладах вищої освіти України з використанням технологій для дистанційного навчання / Ю. С. Бойко, Л. С. Соколенко, Ю. М.Танасійчук // Академічні візії. — 2023. — № 20.
3	Гаркава Т. Сучасні напрями та підходи у викладанні дисципліни "Фізична культура" / Т. Гаркава // Фахова передвища освіта. — 2023. — No 2. — С. 59-61.
4	Долгова Н. О. Модернізація фізичного виховання та спорту в університетській освіті Польщі та України: компаративний аналіз : монографія / Н. О. Долгова. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 238 с.
5	Долгова Н. О. Використання спортивних додатків у процесі навчання з дисципліни «Адаптивна фізична культура» / Н. О. Долгова, В. Д. Авраменко // Інноваційні технології в системі підвищення кваліфікації фахівців фізичного виховання і спорту: тези доповідей ІХ Міжнар. наук.-метод. конф. (Суми, 10–11 листопада 2022р.) – Суми : СумДУ, 2022. – С. 100–102.
6	Долгова Н. О. Досвід модернізації фізичного виховання і спорту в університетській освіті Польщі: перспективи екстраполяції – Проблеми інноваційного розвитку вищої освіти у глобальному, регіональному та національному контекстах : монографія / за заг. ред. А. Сбруєвої та Г. Ніколаї. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – С. 138–172.
7	Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Теорія і методика рухливих ігор» / С. А. Король, Н. О. Долгова, А. Є. Сірик. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 26 с.

8	Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни «Спортивне вдосконалення» [Електронний ресурс] : для студ. усіх спец. денної форми навчання / А. Є. Сірик, Р. М. Стасюк, С. А. Король, Н. О. Долгова. — Суми : СумДУ, 2022. — 52 с.
9	Berest O. O., Dolgova N. O. Professional preparation for individuals in physical culture and sport: foreign experience. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури: зб. наук. праць. Київ : Вид. НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. Вип. 3 К (123). С. 14–17.
10	Zagura F. The Model of Physical Education Teachers' Professional Development System at Multidisciplinary Institutions of Higher Education / F. Zagura // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 62, Т. 1. — С. 343-348.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Про фізичну культуру і спорт [Електронний ресурс] : Закон України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua
2	Законом України «Про освіту» [Електронний ресурс] : Закон України. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
3	Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. – Режим доступу: https://mizhiriaosvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf